

ДЕНЬ 1

Прибуття

Я навчений зникати.
— «Морський котик»

Нью-Йорк

14*

06:38

Насипаю вівсяні пластівці до тарілки, наповнюю каструлю водою, вмикаю плиту і ставлю таймер. Натискаю кнопку «Увімкнути» на пульті дистанційного керування і ставлю Лазара, свого вісімнадцятимісячного сина, так, щоб він міг переглянути відео з *«Маленькими Ейнштейнами»*** . Зазираю до кімнати для гостей, щоб упевнитися, що ліжко застелене. Мій син хихоче, і це мене заспокоює. Я перевіряю свою дружину Сару, яка досі спить, а потім іще раз перевіряю гостьову

* -10 °C.

** «Маленькі Ейнштейни» — це американський анімаційний дитячий телесеріал від Дугласа Вуда, заснований на серії відео «Крихітка Ейнштейн». Шоу зосереджено навколо команди з чотирьох маленьких дітей-авантюристів: Лео, Джун, Квінсі й Енні. Разом діти подорожують навколо світу в червоній антропоморфній ракеті й виконують різні місії, щоб розв'язати проблему, допомогти комусь або щось знайти. Кожен епізод містить певний художній твір і композицію класичної музики.

кімнату, щоб упевнитися, що вона має форму корабля, чи як там кажуть на флоті. Я чую, як спрацьовує таймер. Я нарізаю кілька бананів і поливаю їх медом. Дивлюся на годинник у мікрохвильовці: 6:38 ранку.

Орієнтовний час прибуття: двадцять дві хвилини.

Я сповнений нервової напруги.

Сиджу з сином, годую його сніданком і дивлюся решту «Маленьких Ейнштейнів». Банани й досі в моїй тарілці. Я не голодний. Заходжу до ванної й дивлюся на себе у дзеркало. Відкидаю волосся назад руками. Усміхаюся до свого відображення, щоб перевірити зуби. Вони чисті.

Я повертаюся до вітальні.

Я відтискаюся стільки, скільки можу: двадцять два.

Дивлюся на годинник: 6:44 ранку.

А якщо він не може зловити таксі? Хіба такі, як він, їздять у таксі? Може, він пробіжить всю дорогу до мене додому. Або літак може затриматися? Може, він передумав? Може, мені варто подзвонити? Про що це я? Він, певно, стрибав із парашутом в інших країнах, отож мусить знати, як дістатися до мого будинку вчасно. Я правильно розумію?

Але він *НІКОЛИ* не питає моєї адреси, *НІКОЛИ* не цікавився, що взяти з собою. Він не дав мені інформації про свій рейс і не замовив авто. *НІЧОГО*. Насправді, єдине, що він сказав, було: «Я прибуваю о сьомій».

Для військових — це 7:00 ранку.

* * *

Уперше я побачив «морського котика» на цілодобовій естафеті в Сан-Дієго. Після кількох марафонів це був мій перший «ультра». Я був у команді з шести ультрамарафонців, які по черзі бігли двадцятихвилинні відрізки. Мета: пробігти більше миль, ніж будь-яка інша команда, за двадцять чотири години.

Були зареєстровані команди з усієї країни.

Знаєте, так друзі збираються разом, щоб випробувати себе фізично і морально. «Морський котик», однак, не мав команди. Він не мав друзів. Він біг усю дистанцію... сам.

Захід був малобюджетним, украй малобюджетним. Уся траса пролягала по колу, завдовжки в одну милю, на неосвітленій парковці біля зоопарку Сан-Дієго. Спонсорів не було, тобто ви приносили свої власні припаси. За все, чого потребували, ви відповідали самі.

Ми з командою прилетіли напередодні ввечері, щоб підготуватися. На місці ми пройшлися по дистанції й обговорили стратегію. Перед сном ми розклали своє спортивне спорядження й запаси, щоб бути готовими до забігу, коли прокинемося. Вода. Геторейд*. Банани. Енергетичні батончики. Пластирі. Ми були готові.

Перед забігом ми розім'ялися в невеликому колі на траві. Я нервував і хвилювався, та не міг не помітити хлопця за десять футів від себе. Сказати, що він виділявся, було би применшенням. По-перше, він був єдиним афроамериканцем у забігу. По-друге, він важив понад 260 фунтів**, тоді як більшість решти бігунів важила від 140 до 165 фунтів***. По-третє, тимчасом як усі решта були балакучими і приязними, цей хлопець здавався розлюченим. Я маю на увазі, що він мав украй лютий вигляд.

Він просто сидів сам на розкладному стільці зі схрещеними руками і чекав на початок забігу. Без розтяжки, без підготовки, без модного взуття, без товаришів із команди. Не

* *Gatorade* (укр. Геторейд) — це загальна назва серії ізотонічних напоїв, які виробляє компанія *PepsiCo*. Їх створив 1965 року гурт дослідників Університету Флориди на замовлення університетської футбольної команди для відновлення рідин, які втрачає організм під час тренувань. Завдяки постійній широкій рекламній кампанії продукти серії *Gatorade* — найпопулярніші спортивні напої у Північній Америці й одні з найпопулярніших на світі.

** Майже 118 кілограмів.

*** Від 63,5 до 74,8 кілограма.

посміхався. Він просто спокійно сидів із виразом обличчя «не жартуй зі мною». Його запаси на добу: одна коробка крекерів і вода. Це все. Він виклав їх поруч зі своїм стільцем.

Хлопець був чимось середнім між гладіатором і героєм бойовиків «Джі Ай Джо»*, якого має мій син, але в натуральну величину. Він здавався незламним. Перевіреном у бою. Небезпечним. Самотнім. Рішучим.

Навіть те, як він плював, лякало. Здавалося, якби він поціливав у тебе, то, найпевніше, залишив би шрам. Він був жаский. Із м'язами, що випирали назовні, мов намальовані. Накачанний. Бездоганний.

Щойно забіг розпочався, між окремими етапами забігу ми розтягувалися, пили воду, щоб уникнути травм, і наносили велику кількість вазеліну. Як любить казати мій друг: «Брате, ультрамарафон — це мозолі». Але поки тривав забіг і я підбадьорював своїх товаришів у команді, то не міг не стежити за хлопцем, який біг сам. Що це за один?

Його лють була магнетичною. За його похмурістю я відчував щось, чого не міг зрозуміти. Можливо, це було почуття честі чи цілісності. Або цілеспрямованість. Так, це воно. Він біг із почуттям мети, якої я не міг досягнути. Він біг так, ніби від цього залежало життя, ніби вбігав у палаючий будинок, щоб урятувати когось, кошеня чи стару жінку. З кожним його кроком здавалося, що він створює міні-землетруси під ногами, та водночас залишався у бездоганній формі, його погляд був пильний і витончено ВИВАЖЕНИЙ. Він просто біг... перевіряв на годиннику кількість кроків... і біг сотню миль** поспіль.

Коли 24-годинний забіг закінчився, то я почувався мов вичавлений лимон. Мої стегна були такі напружені, що

* G.I. Joe — серія коміксів, які видають від 1967 року, і заснована на них франшиза фільмів-бойовиків, іграшок-трансформерів тощо.

** 160,9 кілометра.

я ледве міг пройти ярд. Коли ми з членами моєї команди повільно збирали змінні кросівки, складані стільчики й особисті речі, я знову помітив його, цього здорованя понад двісті фунтів вагою, чорношкірого велета зі сталеною силою волі, якому жінка (згодом я дізнався, що це була його дружина) допомагала дійти до стоянки і який мав вигляд, наче щойно пережив авіакатастрофу.

Я дійшов двох висновків:

1. Я ніколи не бачив нікого схожого.
2. Я мусив зустрітися з ним.

Удома, розвідавши дещо та погугливши, я зумів з'ясувати кілька важливих речей про нього, зокрема те, що він був «морським котиком», до того ж мав високі винагороди ВМС. Потім я знайшов його контактний номер і спокійно зателефонував йому. Він був на західному узбережжі.

Це одна з моїх звичок. Коли я бачу когось цікавого або читаю про якусь особу, що привертає мою увагу, то дзвоню об'єкту мого інтересу і фактично прошу стати моїм другом. Моя дружина каже, що це нагадує їй середню школу, коли ти даєш комусь записку, в якій питаєш: «Хочеш бути моїм другом? Познач "так" або "ні"». Ну, гадаю, що я так і не переросту цієї традиції.

— Так? — відповів він.

— Це «морський котик»?

— Це залежить від того, хто запитує, — промовив він.

Я не хвилювався так відтоді, як зателефонував С'ю у випускному класі школи, щоб запросити її на випускний бал. Я почав розповідати про перегони і щось белькотати, аж поки на півслові не зрозумів, наскільки нестерпно мене слухати. Якби на тому кінці проводу був я, то вже би кинув слухавку. Насправді я не був цілком певен, що він не від'єднався, — з того боку панувала мертва тиша.

Це було значно гірше, ніж дзвінок С'ю.

— Алло? — озвався я.

— Так.

— Просто дай мені п'ятнадцять хвилин, щоб запропонувати тобі дещо, — промовив я нарешті. — Я у Нью-Йорку, проте можу вилетіти завтра.

Тиша.

— Алло?

Тиша.

— «Морський котик»?

Тиша.

Нарешті:

— Ти хочеш вилетіти... це твоє право, — сказав він.

За двадцять чотири години я був у Каліфорнії.

Ми зустрілися в місцевому ресторані в Сан-Дієго. Після короткої розмови, коли я переважно говорив, а він мовчав у відповідь, я попросив його переїхати до мене додому, щоб тренувати мене.

Він дивився на мене безпристрасним непроникним поглядом. Я не міг зрозуміти, вважає він мене божевільним чи намагається з'ясувати, чи вартий я його часу. Він оцінював мене.

Минула хвилина. Потім друга.

— Гаразд, я зроблю це за однієї умови, — промовив він трохи провокативним тоном, як у психопатичного сержанта. — Ти робитимеш усе, що я скажу.

— Так.

— І це означає ВСЕ.

— Гаразд.

— Я можу розбудити тебе щомиті; я можу наполягати на будь-якому екстремі.

— Ум-м-м...

— НІЧОГО не заборонено. НІЧОГО.

— Ну...

— Коли ми закінчимо, ти зможеш відтискатися тисячу разів на день.

— Тисячу?

Тоді я подумав, що наше спілкування геть не скидати меться на випускний бал.

Рівно о 7:00 ранку в мої двері постукали.

У нього немає багажу. Ані валіз. Ані емоції на обличчі. Попри те, що зараз грудень і на вулиці мороз, він БЕЗ пальта. Без шапки. Без рукавичок. І без привітання.

Він просто запитує:

— Ти готовий?

І це все? Жодного розігріву? Ні «радий тебе знову побачити»? Ні «оце холоднеча на вулиці, еге ж?» Може, він зробить приємний і легкий пас опісля? Замість цього я отримую фастбол* у стилі Маріано Рівери.

— Я дуже радий, що ти тут, — кажу я. — Бери все, чого потребуєш, будь ласка, не соромся. Почувайся як удома. Наш дім — це твій дім.

— Ні, брате! Зовсім ні, це *твій* дім. Я не маю дому.

Я сміюся. «Морський котик» не сміється.

— Це ж лише вислів, — відповідаю я. — «Почувайся як удома» — це вислів.

— Я не оперую висловами, чуваче. Я оперую діями. Це має бути зрозуміло одразу, — каже він. — Зрозуміло?

— Гаразд.

— Га?

* Фастбол Маріано Рівери був відомий як «кат-фастбол» або просто «кат», який мав не лише високу швидкість 145–153 км/год, але й унікальний рух, через що суперникам було вкрай важко його відбити. Це була його найголовніша зброя як одного з найдомінантніших клоузерів в історії бейсболу, що призводило до того, що його кидки часто ламали біти суперникам.